

ÁRA 1500 KORONA

VASÁRNAP

**POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Ó-utca 10. sz.
Telefonszámok: 42—49, 198—04.

**MEGJELENIK
MINDEN
VASÁRNAP**

Előfizetési árak: Egész évre 62.000 K
Félévre 31.000 K, Negyedévre 16.000 «
Egyes szám ára 1.500 «

Budapest, 1924.

V. évfolyam, 51. szám.

Vasárnap, december 28.

A trónkövetelők.

Életében a csizmájába kapaszkodtak. Halála után a hagyatékára pályáznak. Mindegyik utóda akar lenni. Egy királyitrónra nem versengenek annyian, mint a megboldogult kiscgazdavezér politikai örökére. Nekik az semmi, hogy a kiscgazdák által megválasztott, vérbeli kiscgazdaképviselek egyhangulag Mayer Jánost választották meg nagyatádi Szabó István utódjának a vezéri

szerepre. Nyugtalanok és sütik-főzik a terveket, hogy a zavarosban fölszínre kerüljenek.

Széchenyi István azt mondta, hogy hasznos dolog a bírálat, ha az a javítani akarással együtt jár. De sárepe nyavalyája a minden áron való gáncsokodás, mely ezeket a türelmetlen trónkövetelőket jellemzi. Dehogy is tudnák ők jobban intézni a kiscgazdák sorsát. Elégedetlenséget szítanak, mert az orvosláshoz nem értenek s valamiképp mégis föl akarnak tűnni.

Eszkimó asszonyok.

Képünk a messzi jéges északon lakó eszkimók asszonyait mutatja be, bőrruhájukban és háziállataikkal: a rénszarvasokkal.

Ezek a műkisgazdák nagyon sajtáságos alakok. Mikor a választásokon fölléptek, a kisgazdák nem választották meg őket. Kibuktak a nemzetgyűlésből. Most mégis ők akarnak a kisgazdák nevében beszélni azok helyett a vérbeli kisgazdák helyett, akiket a kisgazdák megválasztottak, hogy képviselőik legyenek. Hát látott már valaki ennél felfordultabb világot?! Szegény Nagyatádi, de szétütne közöttük, ha úgy hirtelen fölébredne.

A koporsó néma. Könnyű lakójára hivatkozni. Mindegyik legrégebb barátjának, legbizalmasabb tanácsadójának mondja magát. Pedig minő kegyeletsértés az, mikor holmi kártyaklubban jordán szerkesztők és levitézlett frondőrök akarják diktálni a kisgazdáknak nagyatádi Szabó végakarátát. Dicséret illeti a vérbeli kisgazdaképviselőket, hogy nem hallgatnak rájuk. Nem a bukott és az önjelölt műkisgazdák tudják, mi kell a falu népének, hanem a falu dolgos kisgazdái, akik azt akarják, hogy az ország mielőbb újraépüljön s ismét megélhetése és szabad hazája legyen minden magyar embernek.

Bethlen Istvánnal ezért fogott össze Mayer János; a kisgazdaképviselők ezért fogtak össze a magyar értelmiséggel. A trónkövetelő műkisgazdáknak persze jobban tetszene, ha a kisgazdaképviselők is rendbontóknak csapnának fel s ott hagynák azt a helyet, ahová nagyatádi Szabó vezette őket, mert így ők is mandátumhoz jutnának. De ha ezt megtennék a kisgazdaképviselők, akkor rövidesen belepusztulna az ország s benne pusztulnának el a kisgazdák is. A falu népe nem a sárepét hányó műkisgazdákkal tart, hanem a kötelességüket tudó és önzetlenül az országért dolgozó kisgazdákkal, mert végre is fontosabb az ország, mint a műkisgazdák mandátuma.

Budapest, december 27.

Két Szilveszter. Az esztendő utolsó napján végezzünk csak számadást. Magyar földön sok baj érte a földmívelő polgárt. Pénzünk romlott, a drágaság emelkedett. A termés rossz volt; se bor, se búza nem lett. Megkezdődött a komoly adófizetés. Bizony sokan panaszkodnak jogosan, hogy igazságtalanul több volt rájuk kivetés, mint a szomszédjukra. Még jó időbe telik, míg az adó kivétel terén rend lesz. De a sok baj mellett javulás is van már. Pénzünk romlása és ezzel a drágulás az esztendő derekán megszűnt. Megint van becsülete a pénznek és a munkának. Ujra visszatér a rend és béke. Tizennégy vöröst kivéztetik az ország házából, mert duhajkodtak s nem engedelmeskedtek a törvénynek. Reméljük a helyzet állandó javulását. Ilyen a mi Szilveszterünk. — Messze Oroszországban is Szilveszter közeledik. Olvassuk az oroszok ideai esztendejéről a számadást. A karkovi vöröshadsereg parancsnoka a kommunista hivatalos lapban számol be az esztendőről. Csak egy mondatot ragadunk ki belőle. «A lefolyt esztendőben — úgymond — tizennyolcezer földművesnek tömtük be a száját homokkal, hogy örökre elnémultak, mert elégedetlenkedni mertek.» Halljuk, hogy egyik-másik magyar faluban még földművesek is akadnak, akik a vörösök szervezetébe lépnek. Hát ilyen világot akarnak?! Hát nekik jobb az orosz helyzet, mint a magyar?!

A bíróság — ítél. Károlyi Mihály gróf perében a legfelsőbb bíróság is meghozta ítéletét. A Kúria kimondta, hogy Károlyi Mihály gróf hűtlen lett hazájához. Elárulta hazáját. Hazaáruló. Hazaáruló volt akkor, amikor a haza ellenségeivel alkudozott, hazaáruló volt akkor, mikor a dicsőségesen harcoló magyar hadsereget aljas cinkostársaival háttámadta s hazaáruló volt akkor, mikor az országot a hóhérok kezére juttatta. Minden nyomorúságunk és kolduságunk azért van, mert azon a veszett októbervegi éjszakán elárulták a hazát s rombadöntötték a rendet, a vagyon- és személybiztonságot. Most már biztos, hogy nem jönnek be ide idegen hadseregek, ha pusztán megállni engedik katonáinkat a határon. Az áruló grófra lesújtott a bírói bárd. A hazaárulás bélyege homlokán van. S ennek az a következménye, hogy szígyenyében osztoznak azok is, akik bűnét palástolták. Most már a bűncselekmény földicsőítésének vétségét követi el az, aki Károlyit dicséri. A független, igazságos bíróság ítélte így.

MI HIR (A POLITIKÁBAN ?)

A nemzetgyűlés új ülészakának első törvényjavaslata a kormány részére való

pénzügyi felhatalmazás,

az ú. n. indemnitás volt, amelyet Bud János pénzügyminiszter az aranyköltségvetéssel együtt nyújtott be. A költségvetés letárgyalására csak január közepén kerül sor, így szükséges volt az ex-lex elkerülésére néhány hónapos felhatalmazást megszavazni, hogy a kormány a legsürgősebb állami fizetéseket törvényes alapon folyósítani tudja. A nemzetgyűlés az indemnitást négy hónapra adta meg s ez alatt az idő alatt feltétlenül letárgyalható lesz az első állandó értékű pénzen nyugvó költségvetés.

Az indemnitási vita mindössze egy napig tartott

s egyetlen ülésen általánosságban és részleteiben megszavazták a javaslatot. Az új házszabályok értelmében az indemnitást d. e. 10 órától d. u. 6 óráig, tehát nyolcórás ülésekben tárgyalják, ezúttal azonban már három óra véget ért a vita s a javaslat törvényerőre emelkedett. Természetesen a kivonult szélsőséges kisebbségi pártok nem voltak jelen, ennek tudható be, hogy a magas színvonalú, komoly vitát mi sem zavarta.

December 18-án harmadszori olvasásban is megszavazták az indemnitás s utána — ez lévén a napirend egyetlen tárgya — az elnök kellemes karácsonyi ünnepeket kívánt a törvényhozás tagjainak és az ülést bezárta.

A karácsonyi szünet január 12-ig tart,

amikor is újra megkezdődik a parlamenti munka több kisebb javaslat, de főként a költségvetés tárgyalásával.

A Kiszgadapárt a Kiszgaza-kongresszus napján este tartotta karácsony előtti utolsó értekezletét, amelyet pártvacsora követett. Az értekezleten

több fontos agrárkérdést vitattak meg,

amelyekben a kormány jelenlevő tagjai megnyugtató kijelentéseket tettek. A vacsorán a Kiszgadapárt tevékeny háznagyát, Kállay Tamás remzetgyűlési képviselőt s Dukai-Takács Géza pártigazgatót köszöntötték fel, akik fáradtságot nem ismerve gondoskodnak a párt klubéletének zavartalanságáról.

A hét végén a képviselők javarésze el is utazott a fővárosból. Ki haza ment otthonába, ki meg választóit kereste fel, hogy körükben pihenje ki a parlamenti munka fáradalmait

A politika néhány hétre szünetel,

mindenkit a karácsony szent ünnepe foglalt el s nem törődnek az emberek azzal sem, hogy a botrányok miatt kivetett szocialista és szélsőradikális képviselők szövetségeseikkel együtt

fiók-parlamentesdit játszanak egy pesti kávéház füstös helyiségében.

Senki se hallgat rájuk, mert a közvélemény megelégtelt az egyre megisméltóddó parlamenti jelenetekkel s örömmel látta, hogy a rendezavarok távollétében milyen komoly és eredményes munka folyhatott a nemzetgyűlésen.

A hét eseményeihez tartozik, hogy

Rétságon megválasztották Bud János pénzügyminisztert képviselőnek

s ezzel a kerület valóban minden tekintetben kiváló és méltó férfiút juttatott mandátumhoz.

+MEZŐGAZDASÁG+

A növénytermesztés a jelenkor szemüvegén át.

Irta: Fehér Zoltán.

Lázás tevékenység, türelmetlenül sietős ütemben haladó munka minden téren. szünetet nem ismerő előrerohanás száguldó iramban, ezek a XX. század ismertető jelei. Lassú már neki a leggyorsabb futár vonat is, már a repülőgépek rekordját is napról-napra emelni szeretné. A gyárilag előállított iparcikkeket csak úgy öntik a gépek, minden pillanatban százával, ezrével vagy még nagyobb számban. Kelet nyugat, észak és dél pompáját, fényét, díszét a kereskedelem tüneményszerűen élénk varázsolja, mert a mindent jellemző idegesség úgy kívánja s a vágycsákot ki kell elégteleni, hiszen ebben rejlik a földi boldogság, melyet ki akar méríteni az emberiség fenéig.

Csoda-e hát, ha a jó öreg, lassú, de biztos léptekkel haladó mezőgazdaság is behódolt a jelenkor követelményeinek és korszakalkotó vívmányokkal szorítja le a küzdőtérrel a szerény kézieszközöket és szerszámokat a gépek serege? Amit apáink idejében napokon át szántottak meg az igások, azt pár óra alatt hasítja fel a gőzeke. Amit száz kapás tudott csak hosszú órák folyamán felporhanyítani, azt a kapálógépek gyors ütemben néhány perc alatt végrehajtani képesek. Amit a kaszás hadsereg napokig, hajnaltól estig aratott, azt az aratógépek pár pillanat alatt marokra vágják vagy kévébe kötik. A cséplőgépek nemcsak boszorkányos gyorsasággal hámozzák ki a magot a kalászból, hanem meg is rostálják, osztályozzák, szákolják és mérlegelik a szemet; a szalmát pedig sajtoltják, összekötik és kazalozzák. Ma még a burgonya-, répa- és kukorica-szüret is a gépek dolga, ha modern gazdálkodás folyik a birtokon. Gépek a végrehajtó közegek, velük sok időt nyer a gazda s miután az idő pénz, ez úton is szapo-

rodik a jövedelem. De az elégedetlenség nem ismer határt, a természetes trágyaszerek már csekélységeknek bizonyultak a legnagyobb terméseredmények elérésére s a mesterséges talajjavító anyagok, az úgynevezett műtrágyák, karöltve a legszakoszerűbben végrehajtott talajműveléssel, kétszeres hozamokat hoznak létre. Azonban a telhetetlenségnek még ez sem elég, neki több kell és ha már a föld fölött nem talál megfelelő segítő társakat, akkor magában a talajban keres szabad szemmel nem is látható véglényeket, baktériumokat, *edafonokat*, melyek a megtermékenyítés három fő tényezőjével, a levegővel, a napfény melegével és a talajnedvességgel (a csapadékokból eredő vízzel) társulva, a talajban rejlő vagy abba hozott növényi tápanyagoknak feloldását, feltárasát, növények gyökerei által való fölvevőképességet nagyon meggyorsítják s teljessé (tökéletessé) teszik. Ezzel a milliárdokra szaporodó segédcsapattal gyorsan ki lehet használni a mindentféle trágyaszereket és a talajban még meglévő eredeti tápsókat, ennél fogva az elképzelhető legnagyobb terméseredményeket lehet produkálni vagy legalább is, a netán kisebb mértékben rendelkezésünkre álló terméscsoportok anyagokkal is, nagyobb hozamot tudunk elérni, mint az eddig alkalmazott rendszerekkel, mikor még a műtrágyák hatása is 2–3 évre terjedt s az iszállótrágyák négy évig is érvényesültek. A véglények hathatós munkájával egy év alatt lebonyolítatik a feltáras s egy — legfőbb két — természetben fizetett meg a gazda fáradtsága és szaktudása. A termést fokozó baktériumok szaporítását talajoltással, mesterségesen kitenyészített baktériumtelepeknek a talajbahozásával érjük el.

Ma tehát már nemcsak az állati betegségek ellen oltunk, hanem beoltjuk az édes anyaföldet is, hogy virgonc *edafonok*, *azofonok* vagy más néven ismert véglények dolgozzák keresztül kasul a termőréteget s alig felfogható szaporaságuk és tevékenységük nyomán a műveleti növények fakadása, fejlődése, érése eléri a legmagasabb fokot, a felül nem mulható tökéletességet — a non plus ultrát.

Hogyha a véglényvirányokat életben akarjuk tartani, állandóan táplálni kell őket s azért folytonosan kell a trágyázásnak is lépést tartani a talajoltással, mert ha már feldolgoztattak a korábbi trágyaanyagok, nem volna mit feltárni a baktériumoknak s azok élelemhiány miatt éhen halnának, elpusztulnának.

Az évről-évre való talajoltás és hozzá alkalmazott gazdag trágyázás lehetővé teszi azt is, hogy egy termés helyett kettőt is vegyünk ki a talajból, mint azt már kicsiben a kertészetekben századok óta megselekedtek. Ma már nem is csodálkozunk, ha tarló növényeket termelünk gabonának, takarmányfélék, sőt még kapásnövények után is és gyakori, hogy még kukoricából, eseségekből (csibehúr, mustár, repce, csalaamádé stb.) kétszer egymásután állítunk elő terméseket, kivált ha némileg kedvezők a csapadékvizszenyők. A modern gazda azonban — ha van hozzá tőkéje — fittet hány a kedvezőtlen időjárásnak s ha nincs elég eső, csinál ő permetező öntözést s még burgonyából is tud két — sőt, esetleg három — jó termést piacra vinni.

Az egyes kultúr növények célirányos kitenyészítése által azok tenyészidejét meg lehet rövidíteni s így eddig nálunk nem termesztettek is föl lehet karolni vagy oly növényekből is két termést nyerni, melyekből eddig egyet lehetett csak aratni, pl. a tengeri. A köztesnövények sikerülte is csak a gazdagon felhízalt talajon sikerülhet, pl. árpa között múrok, mák között koriander, kömény, paradicsom között saláta stb.

A bakteriológia ma már óriásit haladt s kifürkészte az egyes növényeknek különleges véglényeit, most már nemcsak az általános növényi tápanyagoknak — hogy úgy

Képek az elszakított területeinkről.

A kassai honvédszobor.

mondjuk — megfőzését tudják hamarosan előállítani, akár csak a villanyrezsón a hivatalbajáró háziasszony az ebédet, de a speciális szereket, a zamatanyagokat, a finom fűszereket, ízelítőket is rendelkezésére adják a művelési növény gyökérzetének, hogy semmi se hiányozzék a dús fejlődéshez és a legjobb minőséghez. Tudtuk pl. már régen, hogy a csillagfűrt nem tenyészik oly talajban, melyben még ezeitideig nem termelték, azért ha nem tudunk néhány kocsit földet szerezni oly tábláról, mely már termelt lupinuszt, akkor évekkig kell kínlódnunk, míg valamelyes termék érhető el e takarmánynövényből s 2—3-szor egymásután vethetjük, míg a különleges baktériumok kellő mennyiségben elszaporodnak. Ma már néhány deka készítmény, melyben van egy két milligramm speciális csillagfűrtbaktérium, képessé teszi a talajt már az első évben is erőteljes csillagfűrttermésre. Így van ez minden növényenél s ezekkel a különlegességekkel oly mesés terméseket képes az ügyes gazda előteremteni, hogy apáink képzelete sem tudott volna ilyeneket álmodni felidézni. Persze azt ma már említeni sem kell, hogy a bőventermő nemesített vetőmag, kivált ha még a neki legjobban megfelelő talajba kerül, még jobban fokozza az óriásivá felnövekedett termésátlagokat. A gazdának legelemibb tudása is megmutatja, hogy minő tenyészterület, mily vetőméllyesség, mily mélyen fellazított talaj, mennyi és milyen művelés a tenyészidő alatt s sok egyéb kisebb-nagyobb részletek megoldása van hivatala a termések minőség és mennyiségét fokozni s a tökéletesség elérését legalább is nagyon megközelíteni. A gyümölcs (termés) hizlalása ma már nem a kertész kiváltsága, hiszen a mezőgazda is ezt végzi léptenyomon.

Egy emberöltő előtt ki hitte volna, hogy Magyarországon gyapotot is lehet termesztetni s ma már meg van mutatva az útirány, melyen haladni kell a rövid tenyészidő és a meleg iránti kisebb igényűség terén, hogy használható legyen a finom fonalnövény. Néhol a folyó évben már eredményekről beszélhetnek. Így van ez több kertészeti dísznövényenél, virágnál, gyógynövényenél, zöldség- és főzelékféléknél, sőt egyes gyümölcsfajtáknál is. Az egyes művelési növények elterjedésének zónája mindig tágul, szélesedik, hosszabbodik, mert lassan, de biztosan, rövidül a tenyészidő, kevesebb hőszükséglettel is beéri a kitenyészett fajta s néha a zord szelek elleni védőerdő vagy egyéb tárgy is elősegíti a növények gyorsabb meghonosodását, aklimatizálódását. Nemcsak az emberiség vándorol egyik világrészről a másikba, de vándorútra kelnek a növények is, hiszen a gabonafélék bölcsője sem ringott hazánkban s a kukorica is azért «tengeri», mert a tengerentúl van ősi termőföldje és a burgonya is Amerikából származott stb. Ez a növényi népvándorlás napjainkban is tart még, tanubizonyossággal szolgálnak az egyes gyomok is, pl. szerbtóvis alig volt hazánkban gyerekkoromban, de aztán a szerb — mangalica — sertések sűrű szőrköntösük között behurcolták az épen nem kívánatos gaznövény magvait.

Végül csirájában van még egy új eszme, mely közeledik az emberi elméből való kipattanáshoz, sőt állítólag már meg is született volna, de még nem bír kellő életképességgel, ennek még járni, mozogni kell tanulni, hogy eljuthasson a használhatóság hímes mezejére, akkor azután majd elválik, vajjon a jövedelmezőség terén megállja-e a sarat s lesz-e belőle életrevaló test vagy mint alak nélküli eszme fog-e el-sorvadni? Ez a villamosság segítségével való növénytermesztés, mely a növényfejlődést bámulatos gyorsasággal volna képes végrehajtani s egy helyett három termést is

érlelni, de ez valóban csak a jövő zenéje, hisz azt sem tudjuk, nem lesz-e túlsúly a villámadta termés, mint a melegházi virág, vagy a szobában nevelt embercsemete.

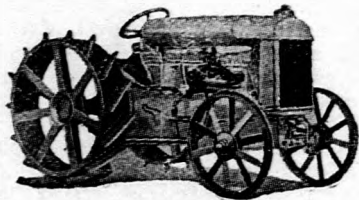
Miért nincs ára a lónak?

Irtó: Kis Mihály.

Némelyik országnak híres a lótenyésztése. Nem csupán azért, hogy az emberek maguk dicsekszenek vele, mert abból ugyan nem sok a hasznuk, hanem azért, mert magas áron kelnek a lovai a világ piacán. A magyar lórol is azt szoktuk mondani, hogy világhírű. Ne bizakodjunk el azonban, mert a magyar ló — sajnos — talán a legolcsóbb az egész világ piacán. Nem a magyar úri ménesek lováról beszélünk itt, amelyeket csinos, gyorsanjáró kettős és négyes fogatokban megbámulnak és jól meg is fizetnek a külföldön — bár ebből is csak kevés jut a nagyvilágba — hanem a kisebb gazdák tenyésztette lovokról. Ezek ugyan elég olcsón kerülnek a piacra; némelyik még a takarmány árát sem fizeti vissza a gazdájának, amin fölnevelte. Hiába mondják, hogy ilyen meg olyan drága ma a ló. A legutóbbi budapesti fényűzési lóvásáron egyre-másra 24 milliót fizettek a könnyű úri kettős fogatokért. Volt köztük drágább, de volt olyan is, amelyik csak 10 millióért kelt el. A 24 millió ma annyit ér, mint valamikor, a jobb időkben az 1500 K (750 forint); a 10 millió pedig éppenséggel csak 625 K (312½ forint). 625 K egy pár jól összeválogatott, jól betanított ménesbeli lóért mégis csak potom pénz.

Hogy a ló ma ilyen olcsó, annak az az oka, hogy a külföld most nem igen vásárolja a magyar lovat; kivált képen nem keresi azt az apró, vékonycsontú, szeles futójóságot, mely se igára nem való, se másra, nacsak épen hajkurászásra nem. A gazda sem veszi valami nagy hasznát az eféle túlkönnnyű jószágok. No de, ne gondoljuk azért, hogy a nehéz, muraközi vagy belga ló több hasznót hajtana a magyar gazdának, mert annak meg túl drága a kosztja ahhoz a munkához képest, amit pl. a kiscgazda vele végeztet. Csak annak éri meg a drága tartási költséget, aki azt nap-nap után 20, 30, 40 mázsás fuvarral bírja járítani — a városbeli fuvarosnak; annak is csak jó, kövezett utakon, nem pedig a nehezen járható tanyai dűlőkön és a mélyen szántott földeken.

A kiscgazdának az erősebb félvérű való, amelyeket az állami méntelepeken is talál az ott levő ménnek között. Ilyen legyen a kiscgazda tenyészésre való kancája is; elég nagytestű, rövid, erős lábú, jó tüdejű, jó gyomrú, hogy a vele megetetett takarmány kárba ne vesszen. Az ilyen ló nem kíván meg sokkal több takarmányt a túlkönnnyű magyar lónál, amelynek a gazda csak a kárát látja; jól meg is dolgozik érte és annak lesz is ára, amint a viszonyok javulnak. De ne várjuk tátott szájjal a sültgalambot. Fogjunk hozzá mielőbb a munkához. Tervezzük és csináljuk meg mielőbb a lótenyésztő szövetkezetet minden nagyobb községben, ahol a gazdákban megvan a jószándék, az akarat és a tehetség arra, hogy értékesebb lovat neveljenek. Kérjék föl az illetékes állami méntelepet arra, hogy tanácsával, munkájával és megfelelő ménnek kiadásával a közszégi lótenyésztő szövetkezet megalakulását és működését elősegítsék. Ha a gazdák híven teljesítik majd a szövetkezet szabályait, nem sok idő múlva nemcsak híre lesz újból a magyar lónak külföldön, hanem ára is.

FORD HALTENBERGER VILMOS
autorizált képviselő
FORDSON-TRACTOR FORD
 Petroleummal. **SZÁNT-HAJT-CSÉPEL-VONTAT.** Petroleummal.
 A legolcsóbb gazdasági erőgép. A világon páratlanul elterjedve.
 Elsőrendű referenciák a legnagyobb gazdaságoktól. Ára ab Triest 636 do'llár.
 Tel. 66—15. Budapest, VI. ker., Nagymező-utca 19. szám. Tel. 66—15.

A baromfikolera terjedése bacillushordozók útján. (Képpel.)

Bacillushordozóknak mondjuk általában az olyan állatokat, melyek testükben bizonyos kórokozó baktériumokat hordoznak, anélkül, hogy az illető betegség vagy közérzet bármely zavara mutatkozna rajtuk. Hogy ők a bacilluskok jelenléte mellett se mutatkoznak betegnek, annak oka az, hogy már előbb lefolyt heveny betegsük alapján kellő ellenállóképessegre tettek szert. Eme baktériumok azonban csak az őket hordozó bacillusgazdákra veszélytelenek, míg a bacillusgazdából kijutva más egyedeket súlyosan meg tudnak betegíteni. A fertőző betegségek ellen való küzdelem tehát ezek miatt még nehezebb, mert hiszen egyáltalában nem, vagy csak gyanú alapján állapítható meg ezen egyedek fertőző volta és kiirtásuknak, elkülönítésüknek szükségessége. Így könnyen megtörténhetik, hogy egy-két bacillushordozó terjeszti a ragályt állatállományunkban, anélkül, hogy erről sejtelmünk is lenne. A baromfikolera is van ilyen bacillushordozói. Ezek közül némelyiken a bacillushordozásnak külső jelei is vannak. Így egy-némelyiknek lábain vagy szárnyain az izületek — akárcsak a gümőkór vagy közsvény folyamán — megdagadnak, a daganatokban pedig sárgásszürke, sajszerű, vagy kissé zavaros, feltűnően nyúlós anyag termelődik. Másoknak bőralatti kötőszövetében tályogok (kelések) lépnek fel. Az izületi duzzanatokból és tályogokból időnkint kijuthatnak a bacilluskok a vizelet útján is a baromfiudvar talajára. Sajnos, nem minden bacillushordozón lehet olyan tüneteket észlelni, melyekből a fertőzőképeség kétségtelenül megállapítható lenne. Lehetséges ugyanis, hogy ilyen bacillushordozók lépükben, májukban és egyéb belső szerveikben tartalmaznak bacilluskok, amit semmi külső jel se árul el. Egyelőre meg kell elégednünk azzal, hogy legalább az észrevehető jelenségek alapján felismerhető bacillushordozóktól tisztítsuk meg a baromfitenyészeteket.

Mire használható a vadgesztenye? A vadgesztenye, ez az általában ismert, eltérjett növény, gyakorlati szempontból is, értéket képvisel és többféle célra felhasználható. A vadgesztenyefa termése bizonyos mennyiségű, ú. n. saponin anyagot tartalmaz. Ez az anyag vízbe téve ugyanúgy habzik, mint a rendes szappanos víz, így tehát a vadgesztenye bizonyos eljárás után szappan helyett használható. A vadgesztenye éretlen termését vízben ki kell főzni és ezt a főzetet ruhamosáshoz jól lehet használni. Használható még a vadgesztenye keményítőt pótlására is, csak természetesen nem szolgáltat olyan finom keményítőt, mint a rizkeményítőt. Erre a célra az előzőleg kiszárított magot finomra kell őrlöni s azután benzinnel, majd alkohollal átmosva ismét megszáritani. A megszáritott porhoz azután ismét sok vizet öntünk, egy-két napig állani hagyjuk. Az edény fenekére leülepedett por adja a keményítőt, a vizet pedig a vízszínen lebegő anyaggal együtt leöntjük. A visszamaradt anyagot ismét kiszárítjuk, porrá törjük és megkapjuk a kész keményítőt. (K.)

TANÁCSADÓ

Kérdés. 1. Megrendelhetek-e jó magyar szakácskönyvet a kiadóhivataltól? 2. Rejtvényeket bárki beküldhet? 3. Műkedvelői előadásokról beküldött fényképfelvételt közöl-e a "Vasárnap" és a közlésért kell-e fizetni? 4. Részletes-e az a rejtvényjuttalom-sors-huzás, aki csak két rejtvényt fejtett meg? (Á. E.) — Felelet. 1. Malatinszky: Szakácskönyv 104.000 K postaköltséggel és a pénz előzetes beküldése mellett. 2. Igen. 3. Ha a felvétel jó, közöljük. Közlésért nem kell fizetni. 4. Igen.

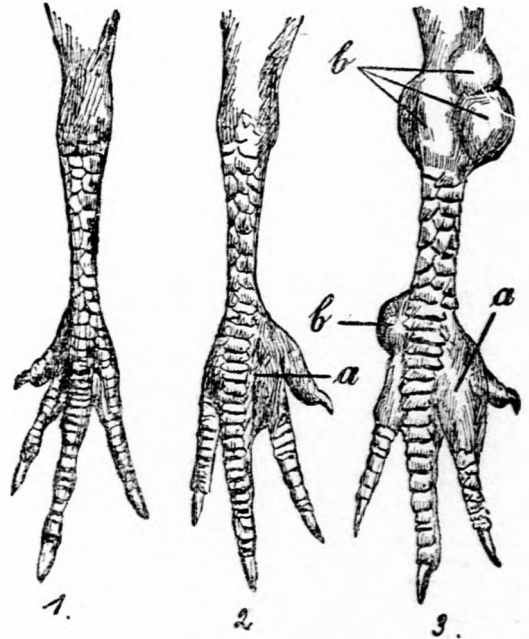
Kérdés. Hány előfizető gyűjtése után kaphatnám meg jutalmul az "Új Barázdák" érdekesítő "Halálkigyó" című regényét? (N. J.) — Felelet. Ha öt egyéves előfizetőt gyűjt. — Ne türelmetlenkedjék, mert nagyon sokan küldenek be rejtvényeket és természetesen a legtöbbje eddig még nem is kerülhetett sorra, mert csak három rejtvényt közölhetünk egy számban. Önnek már több rejtvényt közöltük.

Kérdés. 1. Hány millió egy milliárd? 2. A Faluszövetségüket képvisel az Országos Földbirtokrendező Bíróság előtt nyilvános tárgyaláson. (A. G.) — Felelet. 1. Ezer millió egy milliárd. (1000 × 1.000.000 = 1.000.000.000), ezer milliárd egy billió. (1000 × 1.000.000.000 = 1.000.000.000.000). 2. A Falu Országos Földművelésügyi csak azokat a földigényeket képviseli, akik arra felkértek. (Címe: Budapest, VIII., Vas-utca 19.) A naptárt elküldtük.

Kérdés. Miért nem fizetik vitézségi érdem pótját arany-paritáson? (M. A. Fada.) — Felelet. Kérdésére megtalálja a feleletet hireink között. — A kért szindarab nem kapható. Lapunk 49. (december 14-i) számában több szindarab címét és árát közöltük.

Kérdés. 1. Előfizetésemért vagy könyvrendelésemért járó pénzt küldhetem-e levélben? 2. Kisebbszerű harang mibe kerül? 3. A "Hírszó" újságban jelzett könyvek árába bele van-e számítva a postaköltség? 4. Előfizetési számom hányas? (V. V.) — Felelet. 1. Posta-utalványon küldje, ha nem lenne csekklapja. 2. Készletben van 32–80 kg-ig. Az ára 100 kg-ig kilogrammonként 24 kg. búza fizetés napján való átlagára és ennek 10%-a. 100–240 kg-ig a búzaárhoz 5%-ot számítanak, azontúl a % elmarad. 3. Nincs, csak az átlagárak és szorzószám van közölve. 4. 2465.

Kérdés. Hogyan festik a gyékényfonatokat és bútorokat piros vagy zöld színre? Melyik az a festőanyag, amely tartós és színt a nap hatása alatt sem veszti el? (K. D.) — Felelet. A festés megfelelő színű anilinfestékkel történik. A festéket forró vízben feloldjuk, a kívánt színárnyalatnak megfelelőleg kevesebb vagy több mennyiségben. Az így nyert oldatba áztatjuk a gyékényfonatokat a felfonás előtt. A kész gyékénybútordarabok festése ugyanezen anyag rápermetezésével történik. Az eképpen átitatott gyékényfonatot vagy lepermetezett bútordarabot megszáritjuk és a megszáradt fonatot vagy bútorot ecetes vízzel lemoszuk, hogy a festék ne engedjen. Az ily módon festett gyékénytárgy egyenes és szép színű lesz és színt tartósan megőrzi még abban az esetben is, ha az állandóan ki véte a nap hevén.

A baromfikolera terjedése bacillusgazdák útján.

1. Egészséges tyúkláb. 2. és 3. Idült baromfikoleraiban szenvedő tyúkok lábai. a) duzzadt lábtőizületek, b) izületkörüli tályogok.

Kérdés. 1. Mint előfizető kapok-e ingyen "Vasárnap" nap-tárt? 2. Méhészkönyv mennyibe kerül? (P. Z.) — Felelet. 1. Csak az egyéves előfizetők kapják meg ingyen a "Vasárnap" naptárt. Egészítse ki előfizetését. 2. Valló: Méhészet című könyve postaköltséggel 31.000 korona. — Köszönjük ügybuzgalmát, a mutatványszámokat a megadott címekre elküldtük.

Üzenet a könyvrendelőknek. (Ifjú O. J. Tiszaderzs.) Malatinszky: Szakácskönyv 104.000 korona postaköltséggel együtt a pénz előzetes beküldése mellett. — (T. P. Tótkomlós.) A kért regény nem kapható. — (T. Szabó Ferenc.) Intézkedtünk, hogy a "Mezőgazdasági Technika" című szaklapból mutatványszámot kapjon. — (Ifjú G. J.) "Bőripar" 62.500 korona postaköltséggel együtt. Piros bugyelláris, Tót leány, Amit az erdő mesél, Falu rossza, Jó párti, Rang és mód, A gyimesi vadvirág színművek ára egyenként postaköltséggel 24.000 kor. — Cserháti: Istállótrágya 14.000, Schandl: Szarvasmarhatenyésztés 38.000, Gyúrfás: A szántóföld helyes művelése 31.000. Czapári: Zöldszégetermesztés 31.000, Vég: Bolgár kertészet 22.800, Winkler: Baromfiizálás és értékesítés 14.400, Péter: Gyógynövények 14.000, Ujhelyi: Tejgazdaság dióhéjban 14.400, Rodiczky: Méhészet 14.400, Hreblay: Baromfitenyésztés 22.800, Kiskertész 52.000, Witthen: A húsertés időszervi kérdései 12.400. — Halálkigyó című regény 57.000 K. Az árakban a postaköltség benne foglaltatik.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Gazdatársadalmi hírek.

Kisgazdák kongresszusa.

December 8-án *kisgazdakongresszust* tartottak Budapesten a Kisgazdapárt Eszterházy-utcai helyiségében Mayer János földművelésügyi miniszter elnöklésével. A kisgazdaszervezetek az ország minden részéből képviseltették magukat, rajtuk kívül megjelentek a kormány tagjai és számos nemzetgyűlési képviselő.

Mayer János megnyitó beszédében nagyatádi Szabó István egyéniségét méltatta, majd áttért a mai helyzet ismertetésére. Nagyatádi Szabó István halála után az a kívánság merült fel, hogy más pártot kellene alakítani. Már pedig, ha most kisebbségbe megy a párt akkor, amikor elnyerte a többséget, *ez nem lenne józan politika*. Ma az a helyzet, hogy egyik politikai csoporthoz sem lehet csatlakozni. Másrésztől óriási felelősség hárulna a pártra, ha azt a hatalmas újjáépítő tervet, melyet a kormány most valósít meg, halomra döntené. A felelősség parancsolja, hogy *helyén maradjon mindenki és megtartsa a jelenlegi politikai elhelyezkedést*. Bethlen István gróf nagyatádi Szabó Istvánnal kezét fogott, ebben a *kézfogásban benne volt az egész nemzet akarata*.

Ezután Sziij Bálint fejtette ki, hogy minő *veszedelmekkel járna, ha a kisgazdapárt elhagyná mostani helyét*. Lovász János pedig rámutatott arra, hogy nagyatádi Szabó szerepe a nemzet újkori fejlődésére döntő hatással volt.

Bethlen István gróf miniszterelnök nagyhatású beszédében megrajzolta nagyatádi Szabó István nemes és nagy alakját, majd kijelentette, hogy ha a magyar gazdatársadalom megértette azt, hogy együtt kell haladnia a többi társadalmi osztállyal, akkor ezt a *többi társadalmi osztályoknak is meg kell érteniök*. A gazdák között a *kisértéseknk a legkülönbözőbb formái észlelhetők*. Mert vannak egyéni érdekek, vannak pártérdekek, amelyek arra törekzenek, hogy nagyatádi Szabó István örökségét a maguk számára felhasználják. Már pedig ezt az országot csak *együttes erővel lehet megmenteni*. Azt ajánlja, hogy a kongresszus *azokat a valódi kisgazdaképviseleket kövesse, akiknek sorából vezérük, Mayer János kikerült*.

A miniszterelnök beszéde után Kájel Endre lelkész tárta fel a kisgazdák bajait, Herczeg Sándor pedig nagyatádi Szabó multjáról emlékezett meg megindító szavakkal. Kriesz Béla dr. a polgárság és a kisgazdatársadalom együttműködését hangoztatta.

Ezután Mayer János földművelésügyi miniszter jelentette be, hogy ha az országos gyűjtés kielégítő eredménnyel jár, *szobrot emelnék a fővárosban nagyatádi Szabó Istvánnak*.

Mohácsy Lajos felszólalásában hangsúlyozta, hogy azok, akik a lelkeket izgatni akarják, be akarják vinni a nép közé azt a gondolatot, hogy *újra kell alapozni a kisgazdapártot*. Erre nincsen szükség. A kisgazdák nagy táborra egységesen kitart az eszmék mellett, amelyeket nagyatádi Szabó István hirdetett. Márton János komáromi kisgazda arra kérte Bethlen Istvánt, hogy tartsa erősen kezében a kormány gyeplőjét. Karlovits József kijelentette, hogy Mayer Jánost teljes erővel támogatják. Bodor György szintén ezt hangoztatta. Egyben azt kérte, hogy a *forgalmi adó körüli visszasságokat szüntessék meg*. Forgács Miklós bejelentette, hogy a forgalmi adóval kapcsolatos jutalékrendszerrel a pénzügyminiszter el fogja törölni. Szabó Gyula mackári kisgazda szerint a *jövedelem- és vagyonadó* nem oly mederben bonyolítják le, mint ahogy kívánatos volna. Csontos Imre a *szervezkedés fontosságára* mutatott rá. Kájel Endre *adósérelmeket* tett szövé. Erdélyi Aladár annak a reménynek adott kifejezést, hogy a kataszteri tisztá jövedelmeknek helyes szempontok szerinti kiigazítása a *közeljövőben meg fog történni*.

Kleblsberg Kunó gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter beszédében arra mutatott rá, hogy *pár száz iskolát* tudnak felépíteni a mezőgazdasági népesség kultúrája érdekében.

Bud János pénzügyminiszter azt hangsúlyozta, hogy politikájának egyik főcélja a *kisgazdatársadalom megerősítése*. Ez értekezlet végül kimondotta, hogy a Kisgazdapárt *felvilágosító gyűléseket* fog tartani s ezen a párt képviselőtagjai részt fognak venni. Az értekezletet ezután Mayer János zárta be.

Nagysikerű baromfikiallítás Karcagon.

Karcagon igen nagy érdeklődés közepette nyitották meg a baromfikiallítást. A kiállítók között debreceniek és kisújszállási tenyésztők is voltak. Az első napon közel *kétezer ember* nézte meg a kiállítást. Ugyanekkor megalakították a galamb-, baromfi- és nyúltenyésztők egyesületét is.

A gazdák a túlmagas közmunkaváltás ellen.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi szakosztálya a műszaki bizottsággal együtt az elmúlt héten ülést tartott. Balogh Gyula dr. nagyszabású és értékes előadást tartott az *amerikai munkásközvetítésről*, majd Rothmeyer Imre titkár ismertette a *mezőgazdasági gépek közmunkaváltásáról*. Rámutatott arra, hogy a szántógépekre, cseplőgépekre stb. kivett közmunkaváltás igen magas. A közmunkaváltást meggyenként állapítják meg, így például Pestmegyében egy kettős lófogat közmunkaváltása 13-50 aranykorona, Szabolcs megyében hét aranykorona s így Szabolcs megyében egy nem magánjáró cseplőlókomobil után 816.000 papirkorona közmunkaváltás kell fizetni. Határozati javaslatot terjeszt be, melynek értelmében az egyesület kéri a kereskedelmi minisztert, hogy az erőgépek lőerőszámának megállapítása oly módon történjen, hogy *annyi lőerőt állapítsanak meg, amennyi az igáslőroének ténylegesen megfelel*. Floch-Reichersberg Alfréd dr. a közmunkaváltás kérdésével kapcsolatban a pestmegyei kisgazdákat igen súlyosan érintő *kényszerfogat-kirendelés* ellen beszélt és kéri, hogy ezek csökkentése érdekében is tegyen lépéseket az egyesület. Gally Kálmán dr. helyettes államtitkár megígérte, hogy a minisztérium a kérdés helyes megoldására irányuló kérelmet támogatni fogja a kereskedelemügyi minisztériumnál.

A Falu-Szövetség csurgói kiállítása.

Tallán Andor, Somogy megye alispánja, a kormány képviselőtében december hó 14-én nyitotta meg a Falu-Szövetség és a csurgói járás közönsége által rendezett gazdasági, ipari és kultúrkiállítást. Az ünnepélyen és a gazdaggyűlésen beszédet tartottak Hadam Lajos főszolgabíró, a Falu-Szövetség részéről pedig Steinecker Ferenc dr. egyetemi tanár, alelnök és Bodor Antal dr. igazgató. A református főgimnázium hatalmas épületét megtöltő gazdag és változatos kiállítási anyag tizennygy szakcsoportban, méltóan mutatja be Délsohonyi fejlett ipari, gazdasági és kulturális életét.

A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara Igazgatóválasztmányi ülése.

A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara folyó hó 16-án igazgatóválasztmányi ülést tartott, melyen Purgly Emil elnök ismertette a kamarának eddigi kifejtett működését. *Gesztyeli Nagy László* igazgató terjesztette ezután elő igazgatói jelentését, mely szerint a kamara már eddig is jelentős munkát fejtett ki a növényeket pusztító kártevők elleni védekezés terén. A köüzög elleni védekezés céljából a porpácolást több helyen már gyakorlatilag is bemutatják. A gyümölcsstermelés fellendítése céljából megbízható termelőktől szerez be a kamara nemes gyümölcsfacséméket a gazdaközönség részére. A mezei pocok és a sáskák pusztítása céljából a pusztító szereket a kamara önköltségi áron bocsátja a gazdák rendelkezésére. Nagyarányú munkát fejtett ki a kamara a *mezőgazdasági hitel kérdésének* megoldása céljából. A körzeti Mezőgazdasági Hitelzövetkezetnek ezidőszáig 180 tagja van és 2.400.000 000 K üzletrésztökeje. Folyósított eddig 4.400.000 000 K váltóhitelt. Jelenleg a kamatláb 22%. Mozgalmat indított a kamara az irányban is, hogy gazdasági terményeikhez a fogyasztó közönség a közvetítő kereskedelem lehető kiküszöbölése által minél olcsóbban juthasson hozzá. A pénzügyminiszternél a dohánybevéltási áraknak újabb méltányos emelését fogja kérni. Végül lépéseket tesz az iránt is, hogy a dohányjövédék a dohánykört engedje át a gyümölcsstermeléssel foglalkozó gazdáknak a levéltetvek és egyéb rovári ellenségek irtása céljából *dohánylagkivonat* készítésére.

Az igazságügyminiszter rendelete a földreform gyorsítása érdekében.

Az igazságügyminiszter rendeletet adott ki a *földbirtokrendező ügyekre vonatkozó főfelügyeleti jog* gyakorlásáról, különösen az ügyek gyors elintézését elősegítő intézkedésekről. A rendelet szerint a megváltási tárgyalások vezetésére kijelölt bírakon felül más bíró is elláthat földbirtokrendező tennivalót. Az OFB elnöke a tárgyalásvezető bírók működését állandóan ellenőrzi s évégből *felügyelőbírókat* jelöl ki, akikkel a tárgyalásvezető bírók működését negyedévenként megvizsgáltatja. A rendelet előírja, hogy a bírónak a kapott megbízást *alaposan, gyorsan és költségkíméléssel* kell teljesítenie. Ha valamely hatóság, vagy hatósági közeg késedelmeskedik, ezt a bíró felettes hatóságának és a OFB-nek haladéktalanul jelenteni tartozik. Az érdekeltek a bíróhoz szóval vagy írásban *közvetlenül is terjeszthetnek elő kérelmeket és észrevételeket*.

A gyümölcskártevők elleni védekezést hatósági felügyelet alá helyezték.

Gyümölcsstermelésünk megmentése és fejlesztése céljából a földművelésügyi miniszter az *almamoly*, *gyümölcspenész*, *varrósodás* és a *táskaszilva* rendszeres irtása érdekében a védekezést hatósági felügyelet alá helyezte. A rendelet alapján az illetékes hatóságok a birtokosokat a szükséges védekezési munkák elvégzésére kötelezhetik. Aki az ilyen hatósági figyelmeztetésnek eleget nem tesz, kihágást követ el és 500.000 koronáig terjedő pénzbüntetéssel büntetettik és ezenkívül a községi eljárásosság a *védekezést költségére végzeteti el*. Ezt a rendszeres védekezést a földművelésügyi kormányzat nem kívánja egyszerre az ország egész területére kiterjeszteni, hanem a közönség megfelelő felvilágosítása után egyelőre *körzetenként*, majd csak fokozatosan kívánja az egész országban végrehajtani. Elsősorban a nyugati vármegyék, valamint a Duna-Tisza köze jelöltetett ki oly területként, ahol a rendszeres védekezés hatósági felügyelet mellett *már most megindul*. A közönség felvilágosítása végett a rovartani, növény élet- és kórtani állományok igazgatói december 29-én *Kecskeméten* és a jövő évi január 3-án *Győrött* gyakorlati bemutatókkal kapcsolatos előadást tartanak.

Szobrot emelnek Mathiász Jánosnak.

A gyümölcs- és szőlőkultúra nemesítése és fejlesztése körül szerzett érdemeivel világhírnévre emelkedett *Mathiász János* emlékének a *Kecskeméti Szőlősgazdák Egyesülete* szobrot akar emelni és a szükséges pénzt gyűjtés útján fogja előteremteni. Az egyesület máris kérvénnyel fordult a belügyminiszterhez országos gyűjtés engedélyezése iránt.

Módosítják a törökszentmiklósi házhelyek kijelölését.

A törökszentmiklósi kerület földművelői és gazdái küldöttségileg tisztelgették *Almássy Imre* gróf és *Horánszky Dezso* nemzetgyűlési képviselők vezetésével *Mayer János* földművelésügyi miniszternél. A küldöttség vezetői előadták, hogy a törökszentmiklósi kerületben a házhelyek kijelölése olyan módon történt, hogy sem a nagybirtokosok, sem a kérelmezők szempontjából nem előnyös. A küldöttség kérte a minisztert, hadd hasson oda, hogy a kijelölést módosítsák. A házhelyekre vonatkozó kérelem dolgában kijelentette a miniszter, hogy megvizsgálja az ügyet és a maga részéről támogatni fogja a kérést, annyival is inkább, mivel az ítélet módosítását maguk a kérelmezők is helyes megoldásnak tartják.

Esik a paprika ára.

A szegedi és kalocsai paprikapiacokon a kínálat állandóan nagy, minek folytán az árak folytonosan csökkennek. Az édes-nemes paprika termelői ára 23.000 koronáig hanyatlott, ami körülbelül a fele a két-három hónap előtti árak. A harmadrendű paprika ára pedig alig valamivel magasabb, mint amennyibe az őrlés kerül. A jelenlegi átlagos termelői árak a következők: édes-nemes 23—26.000, félédes 17—19.000, rózsza 12—15.000, másodrendű 7—9000, harmadrendű 4—6000 korona.

Mit herdáltak el az októbristák és a bolsevisták? A legfőbb állami számvevőszék most készült el az 1918. évi november elsejétől 1919. évi március hó 20-ig, valamint 1919. évi március 21-től 1919. évi augusztus 6-ig terjedő időszakokra vonatkozó számadatokkal. Ez a két időszak a szociáldemokraták patkányforradalmát és kommunista elvtársaik rémuralmát foglalja magában. Jellemző, hogy úgy a szocialista-kommunista uralom idején, mint a bolsevizmus alatt a hatalom bitorló hamisított számadatokkal dolgoztak, amelyeket úgy tüntettek fel, mintha az államháztartásban több volna a bevétel, mint a kiadás. A valóságban pedig a Károlyi korszakban 2.891,686.731 korona hiány mutatkozott, a kommunisták uralma pedig 5.634,529.722 koronával növelte az állam deficitjét. De ebben az összegben nincs benne az a tétel, amelyet a bolsevikok a házak, vállalatok, birtokok stb. elkomunizálásával herdáltak el. Jellemző, hogy a kommunál alatt 3,837.969 koronát költött a közköztisztviségyi népbiztoság a kultúra terjesztésére, míg egyedül a májusi vörös ünnep 5,500.000 koronába került. Propagandára közel 13 milliót dobtak ki. Ezt a rablógazdálkodást sínyli ma is az ország.

Papi szabó! Szovik Józse reverenda- és cimadakéztető, Budapest, VIII., Mária Terézia-tér 11. Telefon: József 61—24.

«Maradjunk egyik!» Az erdélyi Országos Magyar Párt Brassóban nagygyűlést tartott, amelyen egy millió magyar képviselőtében 234 kiküldött jelent meg. Az elnök *Ugron István* kiadta a jelszót: *maradjunk egyik!* s hangoztatta, hogy a magyarság isteni és emberi jogából nem hajlandó semmit sem feladni. Ezekért emelt fővel, nyílt sisakkal, de alkotmányos és nemzetközi szerződések által megengedett fegyverekkel utolsó csepp vérükig küzdeni fognak. Nem tűrhetik, hogy a román és a magyar nemzetiségű alattvalók között különbség tétessék. A nagygyűlés igen mély hatást tett Erdély magyarságára.

Pomáz község gondoskodik szegényeiről. Pomáz község a község legszegényebb lakói és gyermekei között szétosztandó karácsonyi szeretetadományokra közel *négyenhat millió* értékű adományt gyűjtött össze a község hatezer főnyi lakossága között.

Kínai nő gyermekével.

Soltész Elemér protestáns táborigazgató beiktatása. A magyarországi református és a magyarországi ág. hitv. evang. egyház közös protestáns táborigazgatójának, **Soltész Elemér**nek december 17-én volt **Horthy Miklós** kormányzó jelenlétében ünnepélyes esküvője és beiktatása. A Konvent-ház nagy tanácssterme teljesen megtelt a protestáns egyházak világi és egyházi előkelőségeivel. A beiktatáson **Ravasz László** dr. püspök főhazskodott imájában az ég urához, majd felhívására **Soltész Elemér** az ő kezeibe letette az esküt. Az eskü elhangzása után **Ravasz László** beiktató beszédében az **Ezékiel** próféta írásából vett szövegből indult ki amely szerint «**Órállónak** adatott az ember fia». A vallás magasztosságától és a hazafias érzéstől áthatott beszéd a megfoghatott magyar hadsereg magyar katonáinak méltatásával és azzal az óhajjal végződött, hogy ma minden katonára egy hadsereg, egy zászlótábor kell, hogy legyen s «**reszkessen benne a Zrínyi fényes álma, zokogjon benne a bűzös kuruc elkeseredése s buzdogjon benne Petőfi piros vére**». A lelkeg ható beszéd után a kormányzó előtt levő imazsamolyra térdeltek **Soltész** püspök és a körülötte palástban és Luther-köppönyegben félkör alakban álló 9 püspök áldása következett. Egyenként tették fejére kezüket a püspökök s néhány szóval áldást mondtak az új püspöknek. A megható szertartás után **Soltész Elemér**, az új püspök, tartotta meg prédikációját és imáját. Ezután zoltár éneklése következett, majd a Himnusz hangjaival ért véget az egyszerűségében is impozáns és megrázkóztató ünnepély.

OLVASÓINKHOZ!

A „**Vasárnap**” nem az üzleti haszonért, nyereségért, hanem önzetlen, ideális célokért, a magyarság jobb jövődjéért, boldogulásáért küzd. Épen ezért igen gazdag tartalommal jelenik meg s a szórakoztató, mulattató cikkeken kívül igen értékes — a többtermelés titkairól fejtegető — gazdasági cikkeket közöl.

Január hó 1-én új előfizetést nyitunk, aki tehát szívén viseli a kisgazda-, földműves- és kisiparostársadalom, valamint a saját érdekét, aki a vasárnapját nemcsak kellemessé, hanem tanulságossá és hasznossá akarja tenni, az előfizet a „**Vasárnap**”-ra.

A „**Vasárnap**” legkésőbb vasárnap reggelig a legmesszebb eső tanyára is megérkezik.

A „**Vasárnap**” a legolcsóbb hetilap, mert félévi előfizetés mellett csak 1192 K-ba kerül egy példány, s mindazoknak, akik hetilapunkra egy évre előfizetnek, ingyen küldünk egy díszes kiállítású, gazdag tartalmú, 1925. évre szóló naptárt.

ELŐFIZETÉSI DIJAK:

negyedévre	16.000 K
fél évre	31.000 K
egész évre	62.000 K

A „**Vasárnap**” kiadóhivatala
Budapest, VI., Ó-utca 10. szám.

Felkérjük azon előfizetőinket, kiknek előfizetése december hó 31-én lejár, hogy előfizetésüket a csatolt befizetésilap felhasználásával megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap küldésében fennakadás álljon be.

A **Széchenyi szellemében nevelkedett ifjúság kongresszusa Szegeden**. December 14 én folyt le a *Szegedi Népfőiskolások Széchenyi Szövetségének* közgyűlése és az Országos Széchenyi Szövetség kongresszusa Szegeden. A városháza tanácstermében mintegy háromszáz ember gyűlt össze, közöttük a népfőiskolák kiküldöttei s a város vezetői. A kiküldöttek között a budapesti népfőiskolások is képviselve voltak tizennyolc *ipari munkással*. *Schandl* Károly dr. államtitkár nyitotta meg a közgyűlést, rámutatva arra, hogy a Széchenyi István gróf szellemében nevelt ifjúság munkájának köszönhető nagyrészt a gazdasági kibontakozás. Felhívta a szövetség tagjait, hogy fokozott mértékben fogjanak a felvilágosítás és a kultúra terjesztésének munkájához. Ezután *Csiszár* István ügyvezető-elnök, *Komarek* Imre számvizsgáló és *Madarász* János pénztáros tette meg jelentését. A közgyűlés ismét a régi vezetőséget választotta a szövetség élére. *Kaszó* István államtitkár záróbeszéde után az *Országos Széchenyi Szövetség* kongresszusát tartották meg. *Schandl* Károly dr. országos elnök nagyhatalmú beszédében mutatott rá, hogy a fiatalság az egész országban nagy érdeklődést tanúsít mozgalmuk iránt. *Novágh* Gyula, a népművelési titkárok országos szövetségének elnöke tartalmas és tanulságos előadást tartott *Türr* Istvánról. *Várdy* József, az országos szövetség lelkes és fáradhatatlan igazgatója, tartotta meg ezután jelentését, majd *Rubinek* István dr. nemzetgyűlési képviselő a *Széchenyi Kuria* üdvözlését tolmácsolta. A Széchenyi Kuria részéről ott voltak a kongresszuson *Héjy* Imre dr. nemzetgyűlési képviselő, *Gesztelyi Nagy* László mezőgazdasági kamarai igazgató is. Kongresszus után a megjelentek megkoszorúzták *Széchenyi István* gróf szobrát.

Rendezik a vitéségi érmeik iránti értekezését. A kormány elhatározta, hogy a vitéségi érem után járó iránti értekezéseket *aranyparitásra emeli* és szó van arról is, hogy az éremilletmények *végkielégítéssel* megváltassanak.

Egy magyar mérnök nagyjelentőségű találmánya. Manapság, amikor a drótnélküli telefon útján távoli országokban elhangzó hangversenyeket lehet végighallgatni, egymásután születnek a technika új csodái. Most arról érkezik hír, hogy egy magyar mérnök olyan készüléket talált fel, amely lehetővé teszi azt, hogy *egy írógép lekottázza a beénekelte dalokat, sőt villamosáram segítségével az elmondott beszédet rendes géprészben is leírja*. A feltaláló *Cike* Gábor magyar mérnök, szeretné a nagyjelentőségű találmány számára megszerezni a világszabadalmat, ez azonban igen sokba kerül. Ha ez a találmány a gyakorlatban beválik, akkor a magyarságnak is hírt szerez az egész világon.

Férfi sorsa a nő... A napokban kötött házasságot Amerika legsaványabb férfia, a legkövérebb nővel. Mindkettő egy cirksuz tagja. *Pete Robinson* a férfi, aki mint eleven csontvázként szerepel, 58 fontot nyom. A nő, *Baby Bunny* Smith 467 font súlyú. Kétségtelen, hogy ebben a házasságban a nő szava mindig döntő «súlylial» fog érvényesülni.

Elkobozzák a hazaáruló Károlyi Mihály birtokait. A hazaáruló Károlyi Mihály gróf vagyonelkobozási pörében a Kuria kimondta az utolsó szót: az összes pergatóló kifogásokat elutasította és helybenhagyta az elsőfokon hozott bírói határozatot, amely Károlyi Mihályt hazaárulóknak bélyegzi és vagyonának elkobozását rendeli el és az alperes Károlyit a perköltségekben elmarasztalta. A per összes költségei 3 milliárdot és 100 milliót tesznek ki. Az ítélet indokolása megállapítja, hogy Károlyi Mihály részvett Magyarország tönkretételében. 1918-ban jogosulatlanul kezdett békétárgyalások, később pedig agitációjával szétzüllesztette a hadsereget, a farradalom kiröbbantásával magához ragadta a hatalmat, létrehozta a nemzeti tanácsot, feloszlatta a parlamentet. E cselekményeit háború idején követte el s ezzel nagy hasznára vált a magyar nemzet ellenségeinek. A Kuria ítéletével jogerőssé vált Károlyi Mihály vagyonának elkobozása s így a nagy vagyon az államkincstárra száll át. A hatalmas vagyon elsősorban a kompart-parádi hitbizomonyi birtokból áll, amely mintegy 38.000 hold kiterjedésű. Ebből 22.000 hold erdő, 16.000 hold pedig mezőgazdasági terület. A birtokhoz tartozik a parádi úrszék, a parádi üvegyár, számos kőbánya, továbbá az Északmagyarországi kőszénbánya r.-t. által bérelt szénbányák. A Károlyi Mihály-féle vagyonhoz tartozik azután a budapesti Egyetem-utcai palota, azután egy nagyobb telek az Erkel-utcában, továbbá a Hajtsár-úton lévő nagy telektömb. Ez elkobozandó vagyon részét alkotják még a nagymennyiségű családi ékszerek, több mázsa arany és ezüst, azután sok kép, köztük néhány nagyértékű festmény. A vagyon értékét még nem becsülik fel. Az államkincstár valószínűleg elsősorban az erdőket és mezőgazdasági területeket kobozza el, míg a család oldalági rokonait az Egyetem-utcai palotából, az ékszerekből és a műtárgyakból kárpótolják. Az államkincstárra szóló vagyon jövedelmét a főiskolai ifjúság nevelésére és testedző célokra óhajtják fordítani.

A szoknyás kántorjelölt. A Bánfalván megüresedett római katolikus kántortanítói állásra ketten pályáztak és ezek közül az egyik a németzsidiányi tanító volt. A bánfalviak azonnal tiltakoztak a szoknyás kántor ellen. Kitént azonban, hogy a másik pályázó képessége nem felel meg a pályázat követelményeinek, míg a női pályázó a szükséges oklevelek mellett — egész sereg kitűnő minősítvényt mellékel. A bánfalviaknak azonban így sem kellett a női kántor, különösen a menyecskek tiltakoztat ellene s addig kardoskodtak, hogy a férfipályázót választották meg. A plébános megfellebbezte a törvényellenes választást és a győri püskök úgy tett igazságot, hogy a választást megsemmisítette és új pályázatot rendelt el.

Állítólag Ausztrália lakosai is elhajóztak Amerikába Kolumbus előtt. Egy ismert francia nyelvtudós, *Meillet* tanár, a francia Akadémian tartott előadásában azt a felfedezést közölte, hogy Amerika földjére idegen világrészekből nem Kolumbus és társai léptek először, hanem *előttük már Ausztrália és Polinezia lakói is jártak ott*. Ezt a felfedezést a francia tudós abból a megállapításból meríti, hogy az egyik kaliforniai néptörzs és a Polinezia lakóinak nyelve, úgyszintén a patagoniai és ausztráliai bennszülöttek nyelve között *igen sok hasonlóságot talált*. Mivel a nyelvi hasonlóságon kívül a fegyverek is egyformák voltak, ebből azt következteti, hogy ezek a népfajok már Kolumbus ideje előtt is érintkeztek egymással.

A családirtó kapitány. Borzalmas családi dráma játszódott le a Grac melletti Retz község egyik villájában. *Danners* Pál nyugalmazott lovaskapitány megölte feleségét és két kis gyermekét azután öngyilkos lett. A kapitány cselédei beküldte Grácba, hogy szórakozzanak s míg azok távol voltak, végrehajtotta rettenetes tettet. Mikor a cselédek este hazaértek az egyik szoba közepén, a padlón, holtan találták a kapitány feleségét. Halántékából még szivárgott a vér. A szomszéd szobában a földön hevert az egy éves Erich és a hétéves Éva holtteste. Mindkettőjüket revolverrel ölte meg apjuk. Ebben a szobában, a kis gyermekágyban nyugodtan aludt a harmadik gyermek, a hároméves Péter. Az utolsó szobában ráakadtak a kapitány holttestére is, egy pamlagon feküdt, mellette egy üvegce hevert. Veronállal mérgette meg magát. Senki sem sejtji, hogy *Danners* miért követte el borzalmas tettet.

PEÉR GYULA

orvosi műszerész

Budapest, VIII., Baross-utca 21. sz.

Becsületlen kiszolgálás garantálva

Készít teljes felelősséggel elsőrendű sérvkötőt, haskötőt, görcsérhársnyát, műlábát, támgepet, testegyesítő fűzőt. Raktáron tart orvosi műszertegészségügyi és betegápolási gummiáru.

Halálra ítélték a hannoveri vámpirt és cinkosát. Több mint kétheti tárgyalás után hirdette ki ítéletét a hannoveri törvényszék a Haarmann-bűnyegben. A bíróság Haarmann tuszonnéggy gyilkosság elkövetése miatt halálra, cinkostársát, Gransot egyszeri gyilkosságra való felbujtás miatt halálra, egy gyilkosságban való bűnszegédi részesség miatt 12 évi fegyházbüntetésre ítélte. A vádlottak szemrehányás nélkül fogadták az ítéletet, mely egy, rettenetes bűnökét feltáró hosszú pör befejezését jelenti.

Az «oroszcár» Newyorkban. Cyrill nagyherceget, aki orosz cárnak kiálltatta ki magát és Párisból Newyorkba utazott, az orosz kólónia a tényleges márt megillető tisztelettel fogadta. A nagyherceg tiszteletére a Palace szállóban díszebéd volt, melyen a zenekar a cári himnuszt játszotta. Az orosz templomban ünnepi istentisztelet volt. A nagyherceg ezután nejevel megjelent a volt orosz tisztek klubjában, ahol az új cárné fogadta az ünnepélyes hódoló kézcsókot.

Egyévi börtönrre ítélték el a csehek Eszterházy Luja grófnőt. Eszterházy Luja grófnőt tudvalevően a csehek hazaárulással vádolták meg. A vád szerint a grófnő, aki Ostenburg ezredes menyasszonya, tárgyalásokat folytatott arról, hogy a Felvidéket fegyveres erővel visszacsatolják Magyarországhoz. Az ügyet a nyitrai büntetőtanács tárgyalta, amely Eszterházy Luja grófnőt *egyévi börtönrre és huszezer cseh korona pénzbüntetésre ítélte el.* Jellemző, hogy a bíróság *egyáltalán nem adott módot a grófnőnek ártatlansága bizonyítására.* A vádat csupán abból a körülményből kovácsolták ellene, hogy Ostenburg ezredes a vőlegénye. A csehek-nél, úgylátszik, az is bűn, ha egy magyar nő magyar férfi menyasszonya.

Rablógyilkos cseméjék. Két bécsi fiú, Lanik tizenkét éves polgári iskolai tanuló és Rohner tizenhét éves ácsinas, akik néhány nappal ezelőtt negyvenmillió koronát magukhoz véve, szüleiktől elszöktek, márt tettük elkövetése előtt elmondták barátainknak, hogy autót akarnak bérelni, hogy az a Semmeringre utazzanak. Utközben azután majd leövik a soffört és az autót elmenekülnek. Ezt a szándékukat tényleg végre is hajtották. Lanik és Rohner felfogadtak egy soffört, akire útközben rálöttek és megsebesítették. A csendőrség a tetteseket letartóztatta és gyilkosság kísérlete címén beszállította őket a sanktpölteni járás-bírósághoz.

Kalandos repülés. Viszontagsággal teljes, kalandos utat tett meg Székesfehérvárott a levegőben Korányi Leonárd artista, aki nagy közönség előtt a templomtorny ablakából ejtőernyővel próbált leereszkedni a földre. Egy darabig ment a dolog, Korányi azonban annyit izgett-mozgott, hogy nekivágódott az egyik épület falának, az ernyő pedig beleakadt a telefonvezetékebe. Az artista néhány percig ég és föld között libegett, végül is a drót elszakadt, Korányi pedig zuhanni kezdett. A közönség rémülten menekült, mert senkise tudta, hová pottyán Leonárd, nekivetette magát az Otthon-kávéház kerítésének s pillanat alatt bedöntötte azt. Közben Leonárd is földre ért, semmi baja sem történt, csak akkor lett rosszul, amikor értésére adták, hogy neki kell helyreállítania az eltépett huzalokat és a ledöntött kerítést. Így végződött az ejtőernyős repülés.

Tek. Harangművek r.-t. irodája, Budapest. A Harangművek r.-t. által az alcsutai róm. kath. templomnak szállított 237 kg. súlyú, «C» hangú harang nagy örömet okozott a híveknek, az egész hitközség teljes megelégedését váltotta ki. Hangja gyönyörűen kellemesen zengő, szépen összhangzó a régi «E» haranggal. A tek. r.-t. nemcsak pontosan betartotta a szerződést, hanem még azon túlmenő előzékenységet tanusított. Hálás köszönet érte. Kérjük a szerelő költségeinek szives közlését. Neki is külön köszönetet mondunk szives fáradozásaiért. Még egyszer hálás köszönetet mondva és szives értésüket kérve, maradtam igaz tisztelettel: Alcsut, 1924 december 13. *Sterneczky Vilmos* s. k., róm. kath. lelkész.

Kutyából nem lesz szalonna. Hosszabb hajszá után a mult pénteken sikerült elfogni a rendőrségnek Nagy Lajos betörőt, aki csak két hónappal ezelőtt szabadult ki a fegyházból. Négy évi fegyházbüntetését töltötte le két hónappal ezelőtt és kiszabadulása után sem tért vissza tiszteséges asztalosmesterségéhez, hanem újból a betörések egész sorozatát követte el. Mátásföldön, Zuglóban, Rákospalotán, Zuglígétben a lakóknak *valósággal réméné lett.* Ezalatt a két hónap alatt nem kevesebb, mint *ötven betörést követett el.* Több százezer értékű ruhaneműt és ékszert lopkodott össze. Orgazdája *Fncs* Alajos piaci árus volt. A megrögzött betörőt és orgazdáját letartóztatták.

Vaszili látomása. A miskolci törvényszék most foglalkozott Vaszili István szarvaskéki földbirtokos ügyével. Vaszili a szarvaskéki görög-katholikus templomban az istentisztelet hangos ének-léssel és püsszegéssel zavarta meg. A tárgyaláson a vádlott olyan furcsa kijelentéseket tett. Azt erősítette, hogy látomásában megjelent előtte Krisztus és szűz Mária s megparancsolta neki, hogy vegyen íz seprőt a kezébe és azzal seperje ki a templomot. Azt is mondomta még, hogy a látomásában megjelent Megváltó utasította őt az emberek megjavítására. Ezek után a védő indítványára a bíróság elrendelte Vaszili elmeállapotúak megvizsgálását.

A patkányok mint a fertőzőbetegségek legveszedelmesebb terjesztői. Nagyon sok embernek volt már módjában tapasztalni a patkányok kártételét, de ezek a kis egyéni veszteségek nem is látszanak olyan nagyoknak, mintha kiszámítjuk, hogy egy vidéken együttesen milyen hihetetlen kárt okozhat a patkányserég. Különösen nagy károkat okoznak a patkányok a tenger melléken, hova a hajók termékek patkányt hurcolnak be és itt a kikötőkben, mikor a forgalom megcsappan és a patkányok kiéheznek, oly hihetetlen vakmerők lesznek, hogy embereket is megtámadnak, sőt megsebesítenek és ellepve a környékbeli helységeket, minden hozzáférhető baromfit és élelmiszert elpusztítanak. Angliában és Írországon a becslés szerint a patkányok minden évben tizenöt-millió font kárt okoznak. De nemcsak az ember vagyonát pusztítják a patkányok, hanem ők a terjesztői egyúttal rengeteg veszélyes fertőző betegségnek is, mint a pestisnek, kolerának, galandféreg-kórnak stb. A háború alatt a lövészárkok katonái között igen elterjedt betegség volt a fertőző sárgaság (vagy más néven Weil-féle betegség), mely hagyományos lázzal, sárgasággal és vesegyulladással járt és bár nem sok esetben okozott halált, de a szervezetet nagyon megviselte. Hogy a betegség mind veszedelmesebb mérveket öltöz terjedésének gátat vessenek, szigorú vizsgálatot indítottak a baj okának földérítése céljából. A vizsgálat folyamán azután kintűnt, hogy a betegség terjesztői a lövészárkokban futkosó patkányok voltak, amelyek bár magukon hurcolták a sárgaság csírát, ők maguk egyáltalán nem kapták meg a betegséget, de oly nagy mértékben meg voltak fertőzve, hogy Berlin városában például az összefogdosott patkányok 10%-a a sárgaság terjesztői közé tartozott. Tehát úgy a kárítétel, mint a fertőző betegségek terjesztése fontos ok arra, hogy nagy mértékben üldözzük a patkányokat és mindent elkövessünk kipusztításukra, bárhol megjelenjenek és is pedig minél előbb, mert gyors szaporodásuk miatt napról-napra nehezebb feladatná válik a tőlük való megszabadulás. (K.)

Az első repülő. A mult héten volt 21 éve annak, hogy első ízben sikerült a levegőt repülőgéppel meghódítani. Huszonegy évvel ezelőtt, 1903 december 17-én, Orville Wright, a North Karolinában fekvő Kitty Hewk közelében, tizenkét percig tartó repülést tett híressé vált kétfedelű gépén. Ezt az eredményt még aznap felülmúlta testvére, Wilbur. A Wright-testvérek nevét hamar szárnyára kapta a világhír. Wilbur később, 1912-ben meghalt, de Orville ma is él. Az évtorduló alkalmából a világ minden részéből sokan üdvözölték Orville Wrightet, akinek repülőgépe először emelkedett a magasba.

TRÉFÁK

A daganat.

- Ejnye, komám, mi az a daganat az arcodon? Csak nem anyajegy?
- Nem, anyósjegy.

Fogorvosnál.

- Mondja, doktor úr, mibe kerül ez az aranyfog?
- Négy millió koronába.
- Na, mindig mondtam, hogy a fizetésem csak — fél-fogamra elég!

Pályaudvaron.

- Kérem, mikor indul a vonat Pécs felé?
- Mikor? Amikor fűtül.

Temetésen.

Özvegyasszony: Ó, drága uracskám, utánad halok mindjárt...
Egy csendes szemlélő: Ugyan, ugyan, asszonyom, hagyja legalább egy kicsit békében...

Mai idők.

- Anyuka, mi az a kör?
- A kör, fiam, egy olyan helyiség, ahol apuka kártyán elveszti a pénzt.

Szerkesztői üzenetek.

Sz. L. Kisfaiud. A beküldött tréfa nem bírja el a nyomdafestéket. Más, illedelmeset, kérünk. — K. J. Kocsér. Válogatunk belőlük. — Ifj. É. B. Szabadszentkirály. A tréfa jó. — V. M. Dombegyháza. A tréfás talány jó. A rejtvény is. — Sz. I. Sarkad. A rejtvény-megfejtőket sorsolás útján állapítjuk meg. Önt eddig elkerülte a szerencse. Várjon türelemmel. — F. P. Karaskőszőröcsök. Rejtvényt csak úgy fogadhatunk el, ha a megfejtést is közli velünk. — Gy. L. Vársószentgál. Kérését jelenlegi számunkban teljesítettük. — N. G. J. Berkesd. Válogatunk belőlük, sok jó van közöttük. — G. J. Szegvár. Beküldött rejtvényei jók. — Ifj. N. J. Biharnagybajom Válogatunk belőlük. — P. Z. Bedeg. Jók, sor kerül rája. — F. J. Szabadszentkirály. Válogatunk belőlük. — F. J. Dunaszentbenedek. Valamelyiket közöljük. — K. B. Cegléd. Jók. Közölünk belőlük. — P. L. Biharkeresztés. A rejtvény nehéz, de azért közölni fogjuk. — B. I. Kocsér. A posztán teljesen elmosódott a rejtvénye. Tintával írjon. — B. L. Bajna. Válogatunk belőlük. — P. I. Szentes. Nagyon jók. — L. Gy. Hercegfalva. Nagyon köszönjük verses üdvözlését. Igazán jól esik nekünk, ha szerény munkáságunkat olvasóink elismerésükkel tüntetik ki. Ez a legszebb jutalmunk. Rejtvényei közül válogatunk.

REJTVÉNYEK

1. Betűrejtvény.

AAAAA	S
	ág

(Beküldte: Lampért János Rétszilásról.)

2. Számrejtvény.

1, 2, 19, 9, 32, 8, 12, 15.	Férfi keresztnév.
6, 14, 17, 22, 15, 24.	Dohányzók használják.
37, 5, 25, 8, 24, 28.	Hangszer.
29, 4, 21, 27, 20.	Sütemény.
11, 18, 37, 34, 30.	Női keresztnév.
23, 16, 36, 21.	Sokan dolgoznak benne.
33, 10, 35.	Isten szolgája.
26, 28, 13.	Rossz ellentété.
31.	Mássalhangzó.
38.	Magánhangzó.

1—38. Petőfi egyik ismert népdalának kezdősorai.

(Beküldte: Jánvor Sándor Hosszúhetényről.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával jövő évi 3-ik számunkban közöljük.

A 48-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

- Képrejtvény: **Bonaparte Napoleon.**
- Talány: **Temesvár, Nagyszében, Nagyvárad, Dés.**
- Betűrejtvény: **Tagszakadt.**

Megfejtették: Somodi János, Martin András, Kisnémet Jolánka, Konrád János, Gyulagyürkehelyi Olvasókör, Gyula, Marosi Ferenc, Katona Katóka, Ragó István, ifj. Józsa Lajos, Szendrő István, ifj. Olé Ferenc, Varga Kálmán, ifj. Nyerges Mihály, Nagy Lajos, Kiss József, ifj. Bene Lajos, Szücs Lászlóné, Pintér János, Farkas József, Kerekes Gábor, ifj. Bagics István, Vörös Vincze, Ádám Malvin, ifj. Horváth V. Miklós, Szücs Lajos, Szijjártó Szabó Benjamin, vitéz Hasáb József, Lénárt György, Lajkó Frigyes, Harrach Ottó, Hamza Rózsika, Boros Mihály, Nemes József, Kaszás Károly, Braun Andor, Csóvári János.

Jutalomkönyvet nyertek: **Boros Mihály (Magyaróvár), Harrach Ottó (Kispest), Szijjártó Szabó Benjamin (Szentes), Lénárt György (Hercegfalva), Braun Andor (Kunágota).**

A 49-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával jövő évi 1. számunkban közöljük.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak december hó 21-én.)

Gabonapiac. Buza, tiszavidéki 76 kg.-os 520—522.500, pest-megyei és dunántúli 517.500—520.000, 78 kg.-os tiszavidéki búza 530—532.000, pestmegyei és durántúli 517.500—520.000, rozs 430—435.000, takarmányrpa 400—420.000, sörárpa 470—500.000, köles 260—270.000, zab 3⁵—415.000, tengeri 252.500—260.000 korona métermázsánként.

Liszt- és őrleménypiac. Dupla 0-ás 7400, 0-ás 7200, 2-es 7000, 6-os 6000, takarmányliszt 3090, korpá 2250, 1-es rozsliszt 5400, 75%/o-os egységes rozsliszt 4800 korona kilogrammonként.

Takarmány. Rétsizénia, elsőrendű ó 130—135.000, másodrendű ó 85—120.000, harmadrendű csomagolásra 45—80.000, nádtakarmány, száraz 40.000, muharszéna 150—170.000, lucernaszéna 160—200.000, zabos-bükköny-zéna 135—145.000, takarmányrépa 50.000, alomszalma 55—75.000, zsuppszalma 110—120.000 korona métermázsánként, zsuppszalma, 1 kéve 3500 korona. *Mútatarmány:* Konko'y 2300, olajpogácsa 3000, szárított répaszélet 1500, malátacsíra 2800, szárított moslék 3400, melasz 1300, lótap 1300 korona kilogrammonként.

Vetőmagvak. Bab, fehér 470—490.000, tarka 410—440.000, baltacimtag 620—650.000, harsó, Viktória 560—620.000, bükköny, tavaszi 310—340.000, ciroktag 170—190.000, csibeher 300—320.000, csillagfűrt 300—320.000, fehérhere 5.800.000—6.200.000, kendermag 650—700.000, köles, fehér 320—340.000, köles, szürke 280—290.000, köles, piros 290—300.000, lencse, kisszemű 450—600.000, lencse, nagyszemű 750—900.000, lóbab 280—320.000, lóheremag, nyers, nagyarakás, nem tisztítható 2.500.000—2.900.000, lóheremag, nyers, nagyarakás, tisztítható 3.000.000—3.200.000, lóheremag, nagyarakamentes 3.300.000—3.700.000, lóheremag, fehér, ólomzárólt 4.300.000—4.500.000, lóheremag, vörös, ólomzárólt 4.100.000—4.300.000, lucernamag, nyers, nagyarakás, nem tisztítható 2.400.000—2.600.000, lucernamag, nyers, nagyarakás, tisztítható 2.600.000—2.700.000, lucernamag, nagyarakamentes 2.700.000—3.100.000, lucernamag, fehér, ólomzárólt 3.400.000—3.600.000, lucernamag, vörös, ólomzárólt 3.200.000—3.400.000, mák 1.850.000—1.900.000, muharmag 260—280.000, napraforgó 360—420.000, nyúlzapuka 3.000.000—3.400.000, tatárka 340—350.000 korona métermázsánként.

Juhvásár. Hizlalt ürü 8500—14.000, kisorolt kos 8500 korona kilogrammonként elősúlyban.

Tenyészállatok és jármosökrök. Importált fehér erdélyi jármosökrök 18—20.000, elsőrendű fehér jármosökrök 17—19.000, friss fejesthét 18—21.000, elsőrendű tarka belföldi jármosökrök 14—17.000, 1½ éves úszók 15—17.000, 1½ éves tinók 13—16.000 korona kilogrammonként elősúlyban.

Gyapjúpiac. Az árak minőség szerint kilogrammonként szennyes állapotban 52—53.000 korona.

Tej és tejtermékek. Teljes tej 5500—5800, tejszínhab 45—55.000, tejjel 22—25.000 korona literenként, vaj 80—90.000, nagyban 65—76.000, tehénturó 14—20.000, juhturó 38.000, ementháli kicsinyben 75—100.000, nagyban 65—75.000, gróji kicsinyben 60—75.000, nagyban 45—55.000, trappista kicsinyben 48—54.000, nagyban 35—40.000 korona kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Csirke, párja 40—90.000, tyúk, párja 80—140.000, hizott ruca 34—36.000, hizott pulyka 28.000, libamáj 70—130.000, lúdszár 54—55.000 korona kilogrammonként. Tojás darabja 1700—2800 korona.

Halpiac. Ponty elsőrendű, kicsinyben 45—50.000, nagyban 40—55.000, másodrendű kicsinyben 30—40.000, nagyban 26—38.000 korona kilogrammonként.

Zöldség és gyümölcs. Sárgarépa 1600—4000, petrezselyem 2500—6000, zeller 4—6000, kalarábé 3—5000, vöröshagyma 3—5000, fokhagyma 26—40.000, cékla 2400—4500, fejeskáposzta 3—4600, kelkáposzta 3—6000, rózsburgonya kicsinyben, kilogrammonként 3000—3600, nagyban 260.000, fehérburgonya, kicsinyben, kilogrammonként 1800—2200, nagyban 130.000—150.000, karfiol 20—30.000, torma 12—30.000, sóska 8000, spenót 6—7000, chauxpiongomba 80—120.000, alma 5—16.000, birsalma 9—16.000, körte 14—30.000, szőlő 20—40.000, dió 14—22.000, gesztenye 9—12.000 korona kilogrammonként.

Házipari nyersanyagpiac. Ezidőszertől még nyersanyaghiány nem mutatkozik. Árak: Nemesfűz hántolt métermázsája 480—500.000 K. Elsőrendű tiszai fűz, vékony, métermázsája 420—460.000 K. Elsőrendű tiszai fűz, közép, métermázsája 360—380.000 K. Elsőrendű tiszai fűz, vastag 270—300.000 K. Nyers gyékény métermázsája 70.000 korona.

Idegen pénznemek legmagasabb ára 1924 december 20-án. Napoleon arany 292.600, 1 angol font 347.000 K, 1 dollár 73.420 K, 1 francia frank 3986 K, 1 svájci frank 14.245 K, 1 román lei 376 K, 1 cseh korona 2217 K, 1 szarv dinár 1097 K, 1 olasz lira 3142 K, 1 osztrák korona 103 K. — Zürichben: 100 magyar koronáért 0.0070¼ svájci frankot fizettek.

Főszerkesztő: Meskó Pál.

Felelős szerkesztő: Héjli Imre dr.

Főmunkatárs: Buday Barna.

Felelős kiadó: Bak Imre.

HÁZASSÁGKÖZVETÍTÉS

ELBESZÉLÉS. ✱ IRTA: KOPLIK GYULA.

(5. közlemény.)

IV.

Egyik napon nagy csomó posta érkezett Berenyey Béla címére. Ujságok, levelek sorakoztak egymás mellé s Gábor mind, az egész csomót félretette. Most nem volt fontos, hogy gazdája minél előbb kézhezkapja őket.

De azért mégis végig szokta nézni a leveleket, ha nem is volt szabad tovább küldenie Kenézlőre. Már csak kíváncsiságból tette, nem pedig azért, hátha akad közte olyan, amelyikkel kivételt kell tennie.

Kényelmesen ülve tanulmányozta a címzéseket:

— Ezt biztosan hitelező küldi, mert az íráson látszik, hogy «sürgős!»

A másikon apró kis betűkkel állott a cím:

— Ezt talán valamelyik keresztfia firkálta, aki még nem tanult — nagy betűket!

És így sorra, mindegyikre volt megjegyzése. Akadt nyitott levél is: reklámcédulák, lapok előfizetési felhívása, sorsjegy-ügyek s más effélék mind le nem ragasztott levélben jöttek.

Ma reggel azonban egy más levél is akadt ezek között: báli meghívó volt a borítékban...

A címzettet tisztelettel meghívták báró Ujházy Tihamérék álarcos báljára...

Gábor sokáig szorongatta a kezében ezt a meghívót. Gondolatai azonban már másfelé jártak. Eszébe jutott, hogy egyszer, régen ő is volt ilyen álarcos bálban, amikor Trientben pihenőn voltak.

Az egyik vendéglőben, ahová borozgatni jártak esténként, a társaság egyszer maskarákat szedett magára, az arcát mindenki eltakarta s megkezdődött a bál, olyan muri, hogy csak úgy rengett a föld belé. Jártak ott lengyel polkát, német keringőt, magyar csárdást, sváb hopszasszát s ahány nemzetség csak akadt közöttük, mindegyik a maga módja szerint rúgta a port. Csak a lányok voltak idegenek; hogy ők mit táncoltak, azt ugyan meg nem lehetett volna állapítani, de ez nem is volt olyan fontos. Az volt csupán a fő, hogy ugráltak. Csak záróra ne lett volna! De épen akkor jött a patruj, amikor — mulatni kezdtek volna... s milyen érdekes volt, hogy senki sem tudta a másiktól, kicsoda-micsoda. De a bakancs elárulta, ha a baka lánynak öltözött! Huncut este volt az, az már valóság. Sohase mulatott még olyan jól, mint akkor este.

— A főhadnagy úr is el szokott menni minden évben — fűzte tovább a gondolatot Gábor — többször is ilyen murira. Egyszer olyan pojácának öltözött, másszor meg cilindéres kocsis volt. Tavaly meg honnan a csodából szedhette elő azt a bodros nyakú gunyát, amelyikben olyan volt, mint egy befűzött kisasszony — csak nadrágban és kardja is volt. Aztán milyen jókedve volt, amikor hazajött!

Lassan-lassan úgy beleélté magát abba a hangulatba, amilyenben az ilyen álarcos bálban érezheti magát az ember. Csak képződött, mert érezte, hogy az a mulatság, amilyent ők Trientben rendeztek, nem igazi bál volt. Elképzelte, milyen lehet az, amikor az urak szednek magukra paradés holmit s finom muzsikaszó mellett lejtik a szép táncokat. Ők bizonyára szebben csinálják az ilyesmit, mint a trientiek. Mennyi szép dáma lehet ott... a fényes termekben...

Gábor azután mégis letette a meghívót s a többi levelet vette sorra. De amikor mindegyik átment már a kezén, megint csak újra elővette Ujházyék meghívóját.

S egész nap ezen a bálón járt az esze. Rájött arra, hogy ő tulajdonképpen borzasztóan unatkozik. Unalmas ez az örökös egyedüllét. Napok

óta nem váltott szót senkivel. Sohasem jut ideje szórakozásra... pedig lám, most semmi akadály sem volna annak, hogy mulasson egy kicsit...

Ez a bál... ez a bál!

— Ugyan kik lesznek ott? Este kilenc órakor... Nagy János-utca... Hej, de jól fogják érezni magukat! De örülne a főhadnagy úr, ha elmehetne! De hát nem küldhetem utána... rámparancsolt! Nem lesz ott...

Megpróbálkozott mással foglalkozni, de hiába, gondolatai megint csak visszatértek Ujházyékra. Rájött, hogy egyszer már volt is ott. Levelet viitt. Annyira kínoztta valami, annyira lekötötte, hogy mással nem tudott foglalkozni, mint az álarcos bállal. De maga sem tudta még, miért nem szabadulhat ettől az egy gondolatkörtől.

Este, amikor lefeküdt, még inkább kezdtek forogni előtte a párok, de egyiket sem ismerte fel, mert mindegyiken álarc volt. A palota fényárban úszott, csupa pompa, előkelőség mindenütt, illatok szálltak a légből, rózsaszínű, hófehér ruhák lebbentek... gyönyörű volt minden...

Gábor végre is ráeszmélt, hogy mi bántja: ő is ott akart, ott szeretett volna lenni azon az álarcos bálon...

A kíváncsiság hajtotta, a vágy kergette oda.

Végre is elaludt. Álmában a nappal megálmodott képek keltek fel újra s ezek még szebbek voltak, mint amilyeneket képzelete elő tudott varázsolni.

Reggel nyugtalanul ébredt s már elhatározással vált benne a gondolat, a vágy: igen, el fog oda menni... az álarcos bálra, ahol nem ismerhetik fel. Csak kíváncsiságból megy oda... nem vegyül a mulatózók közé... csak megnézi őket... s azután hazajön. Hiszen evvel nem követ el semmi rosszat... az még nem bűn, ha látni akarja a nagyúri szórakozást... azután hazajön, gyorsan, csak néhány pillanatig marad ott... senki sem fogja észrevenni! De, ha észrevennék is? Hiszen álarcos lesz, fel nem ismerhetik s ki törődne vele, ha ő maga nem kíván a táncolók közé keveredni? Egyébként pedig — s ismét a tükrök előtt állt — egészen jól megállaná a helyét még a bárók társaságában is.

A büszkesége is megszólalt s odaállt a kíváncsiság, a hiúság ördöge mellé csábítónak. Most már tudta, hogy el is fog valóban menni oda.

— Holnapután este lesz! Addig kényelmesen elkészülhetek! — szölt önmagához nyugodtan s máris a ruhatárhoz lépett, hogy alkalmas öltözéket válasszon ki.

Gábor azonban nem tudta, vajjon estélyi ruhában is elmehet-e, vagy pedig valamilyen maskarát kell magára öltönie. A kérdés kellemetlen volt, mert gazdája ilyen mulatóságokra nem volt berendezkedve s ha estélyi ruhát vesz magára, talán hibát követ el. Inkább a maskara kötelező voltát találta valószínűbbnek s ezért emellett maradt volna, ha talál megfelelőt. De hát nem volt.

Haragos, majd kissé elkeseredett lett, mint akinek leg-szebb tervéi dőlnek össze kicsiségek miatt. Azonban most már sokkal inkább élt benne a vágy a bál után, semhogy apró akadályok eltántoríthatták volna kitűzött céljától.

A tépelődés, keresés-kutatás, gondolkodás közben eszébe jutott, hogy hiszen egészen is mindegy, akármilyen ruhában megy el, mert úgy sem vegyül a bálzók közé, csak nézi majd őket valamilyen alkalmas helyről. Így tehát elmehet a saját inasi egyenruhájában is.

— Ez lesz a leghelyesebb! — ragyogott fel Gábor gömbölyű képe. — Legalább, ha maskara kell, a ruhámat majd annak nézik! Ilyet, hogy ez nem jutott eszembe előbb is már!

Pálinkafőző- és mosóüstök vörösrézből.
RÉZGÁLIC — RAFFIA — RÉZKÉNPOR
 szab. Balaton-, Turul- és Vermorel-rendszerű
 Chaudoir és Csepel W. M. védjegyű

szőlőpermetezők
 legolcsóbb gyáriáron beszereshetők:

SZONTÁGH PÁL részárnyár Bpest, IX., Üllői-út 19.
 Levelek és rendelések gyors és pontos elintézése miatt **TERÉNYI SAMU** cégfőnök nevére Üllői-út 19. szám alá intézendők.

HARRACH OTTÓ
 Ingatlanforgalmi vállalat
 Budapest, Egyetem-utca 6.
 Birtokok nagy számban előjegyezve, a t. gazdaközönség bizalommal forduljon hozzám, minden igényt módomban áll kielégíteni.

MRAVKÓ JÓZSEF
 UTÓDA
 puskaműves és fegyverkereskedő
 Budapest, VII., Károly-körút 9.
 Elvállal: mindenféle fegyver javítását, átalakítását és felújítását. — Elad: elsőrendű gyártmányú golyós, sörétes, ismétlő és automata vadászfegyvereket. — Legjobb minőségű mindennemű golyós, sörétes töltények, löszerek.

A „HANGYA” szövetkezet tagjai megbízható jöminőségű árú a legelőnyösebb árban vásárolhatnak a
„HANGYA”
 vidéki szövetkezeteiben.

KAPHATÓK: vázson, karton, kanvás, zephar, szövet, lész férfi- és női-ruha, kendő, harisnya, cérna, pamut, szabókéllékek, valamint mindennemű rövid-, kézmű-, konfekció- és díszműárak. 4

SI E S S E N
 az UJ BARÁZDA és VASÁRNAP lapárúsítójához vagy a legközelebbi **Hangya boltba**
 és vegyen a magyar gazdatársadalom, földmunkások és kisiparosok legkedveltebb, legszebb, legértelmesebb és mégis legolcsóbb naptárjaiból, ezek az
 Uj Barázda Naptár 1925. évre ... ára K 16.000
 Vasárnap Naptár 1925. évre ... ára K 12.000
 Nagy Képes Családi Naptár 1925. évre ára K 16.000
 Nagy Képes Regélő Naptár 1925. évre ára K 16.000
 Falu Naptár 1925. évre ... ára K 12.000
 A készletek erősen fogytán vannak s ha nem siet, nem juthat jó naptárhoz.

Szövetkezeteink figyelmébe!
 Elsőrendű színbőrből készült férfi, női és gyermekcipők, box- és sevrőbőrből, továbbá munkásbakancsok a legjobb minőségben a legjutányosabb napi árakon szerezhetők be a
„HANGYA” ruházati és díszműárusztályánál.

Stephaneum nyomda és könyvkiadó r. t. Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. sz.

Községek, gazdakörök, egyesületek részére
mozi felállítása
 nagy anyagi és erkölcsi hasznot hoz. Villanyáram nem szükséges.
 Még ma kérjen részletes költségvetést
HATSHEK FARKAS-tól
 Károly-körút 26/B.

MIÉRT NEVET EZ AZ EMBER?
 ? Mert már beküldött az Uj Barázda könyvosztályába 57.000 koronát és így a napokban már megkapja a
HÁLÁLKIGYÓ
 című izgalmas bűnügyi regény gyönyörű színes borítékba egybefűzött két kötetét.

Ekék, ekealkatrészek, boronák, kapálóekék, fűkaszalók,
 marokrakók és kévekötő aratógépek, lógerelyék, kézi-járgányosok, motoros- és gőzesplőkészletek, szecsavágók, répavágók, darálók, morzsolók s minden egyéb gazdasági gép és szerszám a
„HANGYA” mezőgazdasági géposztályánál szerezhetők be legjutányosabban.

Szakorvosai rendelő vét- és nemibetegek részére. Ezüst salvarsan-oltás. Rendelés egész nap. VII., Rákóczi-út 32. sz., I. em. 1. (Rökussal szemben.)

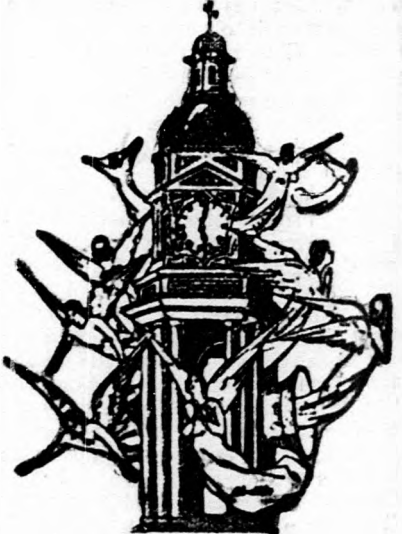

Máthé András
 vörösréz-krugyár
 Ujpest,
 Károly-u. 11. Tel. 140-06. Pálinkafőző üstöket, finomító készüléket és vörösréz mosóüstöket a legprimább kivitelben állandóan raktáron tartok.

A világ legjobb
Harmonikái, Hegedűi, Citerái, Beszlőgépei, Cimbalomjai, továbbá az összes Hangszerek itt a gyárban kaphatók.

 Romlott hangszereket művésziesen javít
 Legjobb Húrok.
 Árjegyzéket ingyen küld.
Mogyoróssy Gyula
 m. kir. szabadalmazott hangszergyára
 Budapest, VIII., Rákóczi-út 71. Telef.: J. 16-81.

Hevesmegyében
 negyvenholdas. — Kiskunhalas kétszáz holdas tanyabirtok. — Biharban hetven holdas. — Nógrádban háromszázholdas, kétszázhatvan holdas és kétszáz holdas. — Gödöllői fővonalon tizenhat hold föld két darabban, kastélyszerű úrilakkal, gazdasági épületekkel, gyümölcsösökkel. — Nagykáta vidékén kétszázmegeven holdas jöminőségű homokbirtok, négyszáz úrilakkal, külön gazdatiszti lakással, gazdasági épületekkel, tizenöt hold szőlővel, patak mellett. **Felső-borsodban** kitűnő vidéken kétszázötven holdas birtok úrilakkal, gazdasági épületekkel. — **Tolnában** százötven holdas elsőrangú birtok és ezeken kívül az ország különböző részein több kisebb-nagyobb birtok eladó.
Dr. Héray Andor
 «O. P. B.» engedélyével működő Ingatlan Irodájánál, IX., Rákos-u. 11., földsz. 1.

HARANGOKAT

tiszta harangérből pontos hangolással leggyorsabban önt és szállít az Orsz. Harangszakértői Bizottság felügyelete mellett a
HARANGMŰVEK R. - T.
 „ECCLESIA” ALAPÍTÁSA
 BUDAPEST, IV., IRÁNYI-UTCA 27.

NYOMDAIGAZGATÓ: Kohl Ferenc.